

RƏSSAMLIQDA MÜKƏMMƏLLİK

Sənətdə heyrətamızlık yaradan başlıca amil sənətkarın fərdi, orijinal yaradıcılıq üslubuna malik olmasıdır. Təbii ki, burda mövzu rəngarəngliyi, ideya axtarışları, özünəməxsus iş prinsipi nəzərə alınır. Rəssamlıqda isə bunlar daha böyük məhiyyət kəsb edir. Lakin uzun zaman bu fikirdə olmuşam ki, təbiət özünün yaratdığı gözəlliklərlə həmişə rəssamları utandırır. Yəni ürək dolusu duydugumuz gözəllik, gözə-könüle saçılan işq, hərarət də elə təbiətin özünün yaratdığı möcüzələrdir və bu möcüzənin, əsrarəngizliyin yaradıcısı uca Yaradandır. Fəqət insan oğlunun mənəvi aləminin, düşüncəsinin və barmaqlarının yaratdığı sənət nümunələri də bir başqa gözəllikdir və bu bacarığı, istedadı ona bəxş edən də elə Tanrıının özüdür.

Bu fikirləri ifadə edərkən rəssamlıqda incə, həm də böyük sənət nümunələri yaradan Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının üzvü tanınmış rəssam İlham Səfərlinin rəngkarlıq, batika və gümüş işlərindən ibarət ekspozisiyası ilə tanışlığında böyük təessürat oydadı. Onlardan bəzi nümunələrin mezzunu, səciyyəsi rəssamın yaradıcı dünyası haqqında ilkin, həm də dolğun təsəvvür yaratmış oldu.

İlham Səfərli uşaqlıqdan bədii təsvirə böyük maraq göstərdiyindən sənətdə ilk cığırını pionerlər evindən başlamışdı. Sonra da bu həvəsin öteri olduğunu duyunca, Əzim Əzimzadə adına Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq məktəbinə üz tutdu. Sənətdə ilk təhsilin aşıladiği mənəvi gözəllik, yaradıcılıq eşqi, fərdi üslub axtarışı onu daha çox öyrənməyə, bu sahədə mükəmməl biliyə, işləmə texnikasına malik olmağa sövq edir. Bu məqsədlə o, Sankt-Peterburq Rəssamlıq Akademiyasında təhsil alır. Bundan sonra Bakıya qayıdır və əmək fəaliyyətinə başlayır. Nəşriyyatda bədii redaktor, İncəsənət Institutunda müəllim, baş müəllim və dosent kimi fəaliyyət göstərir. Eyni zamanda müxtəlif mövzularda əsərlər işləyir. Bakıda, Naxçıvanda sərgiləri təşkil olunur. Əsərlərinin mövzusu kosmosa, kainata və elmə həsr olunduğundan özünün orijinallığı ilə diqqəti cəlb edir. 1987-ci ildə Moskvada keçirdiyi sərgidə iştirak edən 80 xarici kosmonavt heyranlıqla bildirmişdi ki, "biz kosmosda görmədiklərimizi İlham Səfərlinin əsərlərində gördük".

Bundan sonra yaradıcılıq diapazonunu genişləndirən rəssam bir-birindən maraqlı mövzularda əsərlər yaradır, doğma Bakıımızda və dünyanın bir çox ölkələrində müxtəlif sərgilərdə iştirak edir.

Rəssamın aq kətanda yağlı boyla ilə yaratıldığı ince, zərif ştrixlər və rənglərlə işlənmiş portretlər silsiləsindən olan əsərləri orijinal süjetə malik olması ilə tamaşaçıda böyük maraq doğurur. "Bəstəkar Cahangir Cahangirov"un piyano arxasında yeni bir əsər üzərində işləməsinin təsviri olan romantik mənəzərə, əlvan çiçəklərlə süslənmiş gözəl-

lik insanda bədii təsəvvürə köklənmiş xoş ovqat yaradır. Digər bir rəngkarlıq əsəri olan "Bakı, sabahın xeyir" də məzmun, ideya bir başqa özəllik kəsb edir. Burda rənglərin qovuşuğu, ahəngi ile şəhərin hüsnü, ona xüsusi gözəllik vərən dənizi, tarixi abidə-evleri, ağacları maraqlı bir kompozisiyası ilə yadda qalır. Bu panoramda şair İslam Səfərlinin simasının bədii təsviri sanki Bakının açılan sabahlarına öz xeyir-duasını piçıldır...

Rəssamın gümüş işlərindən aldığıñiz təessürat da bir başqa stilə işlənmiş əsərlərdir. Belə ki, burda XIX əsra aid olan Qurbanın, Qarabağın "Qollu Çiç" və "Çələbi" xalçılarının ince, zərif çizgilərlə işlənmiş naxışları göz oxşayır. Xırda olduğu qədər də aydın görünən bu naxışlar rəssamın yaradıcılığında nadir incilərdən hesab edilməlidir. "Zulu dünyası" silsiləsindən olan təbrik təsvirləri yeni ideya və fərdi üslubda işlənmişdən müəllifin yaradıcılığına tamaşaçı inamı, bağlılığı yaradır. Qeyd edək ki, rəssamın hemin silsilədən məhəbbət mövzusunda yaratdığı digər əsərləri özünün aşılılığı ideyası ilə tam bənzərsiz olan işlərdir.

İ.Səfərlinin qalereyasında tanış olduğumuz batika işlərindən "Günəşin qamma-kvant və neytrino şüaları", "Uzaq-nağıl qalaktika", "Panspermiya" "Seyredici astronomiya" (1989), "Fəza qrafikası", "Ay işığında" (1990), "Yallı rəqsi", (1992), "Gənc şair" (1996), "Həyat ağacı" (2005) bitkin süjetli, ideyaməzmin, işləmə texnikası, fikrin uyarılı rənglərlə möhtəşəm təsviri ilə insanı düşündürür. Həm də özünün cəlbediciyi ilə böyük maraq kəsb edir. Ümumiyyətlə, batik əsərlər işləmə texnologiyasına görə olduqca zövqvericidür. Bu əsərlər həm də ona görə ehtişamlı, əzəmətlidir ki, müəllif mövzularını dərinlən dərk edir, onları səciyyələndirməyi bacarır.

İlham Səfərli sənəti ilə bağlı olduqca maraqlı bir həyat yaşayır. Vaxtilə onun Avstriyada baş tutan sərgisi ona böyük uğur qazandırdı. Bütün rəssamlar, sənətsevərlər bu sərgidən zövq almış, azərbaycanlı rəssamın əsərlərini böyük ehtiramla qarşılamışlar. Ümumiyyətlə,

o, dünyanın bir sıra ölkələrində əsərləri ilə sərgilərdə iştirak etmişdir. Eyni zamanda, fərdi sərgiləri də təşkil olunmuşdur. 1995-ci ildə isə tale İlham müəllimi Londona apardı. Rəssam burada beş il yaşamalı oldu. O, burda bir firma açaraq sıfarişlər qəbul edir, işləyir, həmdə qalereyada öz əsərlərinin satışı ilə məşğul olurdu. Əsərləri bəyənildiyindən həvəslə, məmənuniyyətlə alınır. Belə bir populyarlıq qazanan həmyerimizə Londonda rəssamlıq məktəbində dərs demək təklif olunur. Amma neçə il vətəndən ayrı düşmüş rəssama qurbətdə yaşamaq darıxdırıcı görünür. Odur ki, Azərbaycana qayıdır sənətilə məşğul olur. O, 2000-ci ildə "İlham Səfərli" adı ilə bir ofis ağır və Azərbaycan Rəssamlıq Akademiyasını bitirən tələbələrle çalışır. Burda görülən işlər özünün rəngarəngliyi, gərəkli olması ilə mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

İlham Səfərli 18 il xalçaçı Lətif Kərimovla birgə pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olub, tələbələrə dərs deyib. Xalçaçı ilə rəssamın birgə fəaliyyəti, sənətə həssas, ince yanaşma baxımından onları bir-birinə mənəvi cəhətdən bağlaşmışdır. İlham müəllimin bu bağlılıqlıdan exz etdiyi ən ümde qazancı xalçaçı sənətinin incəliklərinə vaqf olması idi. Rəssamın bir çox işlərində göründüyü kimi o, dekorativ sənətin zərgərlik sahəsində gözəl, gözü, könlü oxşayan əsərlər işləyir. Qızıl suyunu çekilmiş gümüşden istifadə edərək qədim Azərbaycan xalçalarını bərpa edir. Əsasən də Ərzuman xalçalarını bir yerə toplayaraq 5 xalça naxışlarından bəhrələnərək, orijinal xüsusiyyətə malik bir xalça hazırlayır. Zənnimizcə, bu kimi istedadın, zəhmətin nəticəsində zövqlü bir sənət nümunəsinin üzə çıxarılması, milli ornamentli dəyərlərin yeni təsvirdə bərpası, işlənilməsi İlham Səfərlinin mədəniyyətimizə ən ümde xidməti, töhfəsidir.

Onun "Azərbaycan qədim mədəniyyət diyarıdır" adlı silsiləsində Naxçıvanın qədim abidələri, məscidləri, Şəki xan sarayı, Atesgah, İçərişəhərle bağlı sənət nümunələri yaradıcılığının müəkkəməl bir qolunu təşkil edir. Bu müəkkəməl işlər sərgilərdə nümayiş olunub. İlham müəllimin özünün də etiraf etdiyi kimi, bir sərgisinin də keçirilməsində Teleradio Şirkətində bədii şuranın sədri Etibar Babayevin böyük dəstəyi olub. Bunu ATV-nin "İlham Səfərli" (rəngkarlıq, gümüş işləri, batika) adlı "Qalereya" xüsusi buraxılışından tanış olmaq, böyük zövqlə izləmək bizim üçün olduqca xoşdur.

Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının üzvü, ince sənət növünün istedadlı yaradıcılarından olan İlham Səfərli bu gündə özünün bədii zövqünü, zəhmətinin sayesində ruha qida verən, Azərbaycan mədəniyyətini zənginləşdirən gözəl əsərlər üzərində işini həvəslə davam etdirir.

**Şəfq NASIR,
"Respublika".**

